

Comentari

La tristesa dels escriptors esquerrans

Parlàvem, fa dos dies, del to jeremiac de l'editorialista de «La Humanitat», aquell que, parlant de la situació política, afirma sentenciosament que «el problema és un problema d'autoritat». I tot escrivint aquell comentari pensava jo que seria divertidíssim, i molt recreatiu per als lectors, escriure un assaig sobre la tristesa que, com un mal lleig, es va apoderant dels nostres escriptors esquerrans. Quina diferència, amics, entre la literatura esquerrana del bienni rosa i la del bienni vermell. En aquell temps — sembla que hagin passat mil anys —, un estrany furor dionisiac guiava la ploma dels esquerrans. Se'ls veia contents, satisfets. Ara, els diaris esquerrans són tristos i fúnebres. El més divertit sembla escrit a can ploramiques. «La Publicitat», que indubtablement és el diari barceloní més funeral, surt «empapada» de llàgrimes. Adhuc la secció literària, que havia estat el més legítim esplai de tots els lírics del país, s'ha convertit en una trinxera des d'on es fa una guerreta de partit, trista i sense fantasia.

Quan un escriptor s'entristeix per sistema, senyal que no està bo i que és prudent avisar el metge. Tots ens hi trobarem un dia o altre en la desgràcia d'accentuar una mica més el fàstic que fem en aquest món. Però no és pas aquest ara el meu tema. Us parlava de la tristesa colectiva que s'ha apoderat dels escriptors esquerrans. El secret d'aquesta tristesa no el cercaré pas en la política. I tampoc no seria just de sospitar que la causa d'aquest ploriqueig és la fam. Què deu haver passat? Què sé jo, pobre de mi. Però haureu de reconèixer que aquest tema de psicologia colectiva mereix l'atenció dels moralistes.

El rècord de la tristesa l'han batut l'editorialista de «La Humanitat» i el comentarista de «La Publicitat». No sé pas quin dels dos resulta més negre. Evidentment, l'editorialista humanitari conserva almenys una certa vèrbola que, amanida amb aquell català sud-americà del seu ús personal, dona als seus treballs una trepidació que entreté el lector fanàtic. Quant al comentarista publicitari, aquest ja no sabeu per on agafar-lo. ¡Quina tristesa més sòrdida! Quin mal humor! Abans, tenia un estil fresc com una rosa. Us el beviu d'un glop. Ara, no sé per què, ha decidit sotmetre els seus lectors a règim de cadàver diari, amb una prosa d'home de vuitanta anys, plena d'amonestacions i consells que no recorda gens aquella literatura dels moralistes que tanta reputació havia donat a l'amic Rossend Llates.

No us penséssiu pas que em tempti ara treure punta política d'aquest fenomen de la tristesa colectiva dels escriptors esquerrans. No fa bonic explotar un tema tan fàcil. Al meu entendre, en la pràctica de llur ofici i a conseqüència de certs abusos, els nostres escriptors esquerrans han contret la perillosa malaltia d'oblidar que el periodisme més honestament sentit és un esport. Quan es perd la noció del reglament esportiu del periodisme es cometten molts disbarats. No cal pas, evidentment, admetre que totes les persones que se us posen a la punta de la ploma hagin de tenir aquella sensibilitat exquisida que distingeix J. V. Foix, per culpa de la qual quan sent pessigolles a l'orella es pensa que ha esclatat una bomba. Però Déu ens lliuri d'aquell to olímpic i antiesportiu amb què l'editorialista i director de «La Humanitat» s'ha permès, sense por al ridícul, amenaçar aquest pobre comentarista.

Pot haver-hi, és clar, una causa política en la tristesa dels escriptors esquerrans, però hi ha, també, com a causa directa, l'oblit del reglament de joc del periodisme.

MANUEL BRUNET